

Granön ja Kantin juhlakongressi Virossa

Tarton yliopistossa järjestettiin 22.–23. elokuuta 2002 kongressi, jossa juhlistettiin kahta merkittävää maantieteilijää: **Johannes Gabriel Granön** syntymästä tuli tänä vuonna kuluneeksi 120 vuotta ja **Edgar Kantin** syntymästä 100 vuotta. Virossa Granö muistetaan muun muassa Tarton yliopiston maantieteen laitoksen ja Viron akateemisen maantieteen perustajana. Hänen oppilaansa Edgar Kant oli niin ikään professorina Tartossa, kunnes hän pakeni Virossa Ruotsiin vuonna 1944. Siellä hänestä tuli Lundin uuden kulttuurimaantieteen koulukunnan henkinen isä. Granön ja Kantin elämäntyötä juhlistavan kongressin kutsui koolle Tarton yliopiston maantieteen laitos koordinaattorinaan **Gari Raagmaa**.

Eri maista saapuneet 70 osallistujaa keskustelivat Granön ja Kantin tutkimuksista, tieteellisestä perinnöstä ja niiden yhtymäkohdista nykymaantieteeseen. Tarton yliopiston rehtorin **Jaak Aaviksoon** avaussanojen jälkeen kuultiin 25 esitelmää ja kirje Kantin oppilaalta **Torsten Hägerstrandilta**.

Kongressissa valotettiin niin muistoja kuin uusiakin piirteitä Granöstä ja Kantista sekä heidän tutkimuksistaan. Monissa esitelmissä käsiteltiin Kantin ja Granön tutkimusaiheita maisemaa, kaupunkia, alueverkostoja ja käsitteitä (mm. Baltoskandia) nykyperspektiivin kautta. IGU:n presidentti **Anne Buttmer** tarkasteli Kantin uraa ja tutkimuksia kulttuurimaantieteen, talous- ja sosiaalimaantieteen ja maantieteen metodologian näkökulmista. **Ott Kurs** esitteli Kantin monilla kielillä

kirjoitettuja tutkimuksia. **Jussi Jauhiainen** arvioi Kantia ja hänen kaupunkitutkimustaan käsitteiden ja teorioiden matkaamista tarkastelemalla.

Olavi Granö esitteli Suomen tiede- ja taide maailmassa renessanssia elävän J. G. Granön elämäntyötä. Hän toi esiin, kuinka siirryttyään Tarton yliopistoon professoriksi vuonna 1919 J. G. Granö muuttui ajatusmaailmaltaan suhteellisen nopeasti ja radikaalisti Altain-tutkijasta itsenäisemmäksi, teoreettisemmaksi ja valtion kehitykseen kytkeytyneeksi tutkijaksi. **Michael Jones** tulkitsi Granön työtä tutkijana ja taiteilijana Altai -teokseen ja **Taneli Eskolan** hiljattain koostamaan *Sininen Altai* -teokseen perustuen. Objektiivisuuteen pyrkivien menetelmien lisäksi Granö lähestyi maisemaa subjektiivisten elementtien, jopa pinnanmuotojen syntyä koskevien legendojen avulla. Maisematutkimuksen historiaa ja nykypäivän haasteita kertonut **Marc Antrop** selvitti, miten useat nykypäivän maisematutkimuksen menetelmät rajaavat yhä tiukemmin maiseman ja alueet. Granöläisittäin rajat eivät ole olennaiset, vaan maisema ja alueet kokonaisuutena.

Kongressin esitelmät sekä Granön ja Kantin pääteokset *Reine Geographie* ja *Bevölkerung und Lebensraum Estlands* ovat saatavilla CD-rommuodossa osoitteesta <heli@ut.ee>.

JUSSI S. JAUHIAINEN
Maantieteen laitos,
Tarton yliopisto & Oulun yliopisto